

POZDRAV ČLANOM OSMEGA ZBORA J.S.Z.

NAŠE GIBANJE JAČJE IN VPLIV-
NEJŠE KAKOR KDJKOLI PO VOJNI

Ob 20-letnici Jugoslovanske socialistične zveze

Gibanje, ki je dobito med jugoslovanskimi delavci v Ameriki svojo prvo organizirano obliko pred 30 leti z ustanovitvijo slovenskega socialističnega kluba v Chicagu, ima v dnevi 30.-31. maja in 1. junija v Slovenskem delavskem domu v Detroitu svoj osmi zbor.

Jugoslovanska socialistična zveza, ki praznuje letos dvajsetnico obstanka, je organizacija, ki si je v zgodovini naših priseljencev zgradila veliko in važno pоглавje. Bila je ves čas v ospredju borbe za interese jugoslovanskih in drugih delavcev proti izkorisčevalcem in proti domaćim zavajalcem. Storila je za probubo našega ljudstva toliko kakor nobena druga.

Njeni člani so organizirali večino slovenskega delavstva za medsebojno pomoč v naprednih podpornih organizacijah. Dokazovali so ljudstvu, da je njemu v korist, če da svojim jednotam in zvezam delavski duh, ki jih bo usposobil za sodelovanje v borbi za ljudske pravice.

J. S. Z. na polju prosvetnega dela

Izobraževalna akcija, ki je ustanova JSZ., šteje sedaj 116 sodelujočih organizacij, katere imajo okrog 14,000 članov. Služi namenu koncentriranega prosvetnega dela in sodelovanju centralnega urada z lokalnimi kulturnimi in podpornimi društvi.

J. S. Z. sicer nima tisoče članov, toda ima pa tisoče so-miljenikov in v svojih vrstah najrazumnejše in najbolj aktivne zavedne delavce. V tem je zapovedena njena moč in njen dalekozenčen vpliv.

Jugoslovanska socialistična zveza je organizacija zavednih delavcev in delavk, ki so se združili pod zastavo socializma za skupno delo v prid skupnosti. Ona ne stremi po podjavljenejih in diktatorstvu, nego se trudi, da pridobi za sodelovanje vse misleče slovenske in druge jugoslovanske delavce. Delo, ki ga ima, je ogromno in potrebno. Vrati ga in žanje uspeha. Hoče jih več, zato vabi v svoj krog vse, ki v take aktivnosti verujejo in ki vedo, da na svetu ni bilo vedno vse tako kakor je, in da nasledi sedanjo ekonomsko uredbo socializem.

Dva polja naših aktivnosti

Delo JSZ. je dvojno: politično in prosvetno. Bori se kot delavska organizacija proti kapitalizmu, in ob enem v svrhu istega namena hoče, da se dvigne izobrazba naših ljudi. Čim inteligentnejše je delavstvo, toliko bolj je sposobno v borbi za izboljšanje svojih življenskih razmer.

Zbor J. S. Z. v Detroitu je važen radi važnih nalog, ki so mu dane v razpravljanje in sklepanje. Važen je, ker ima izdelati program, ki naj delavskemu gibanju med našim ljudstvom omogoči hitrejše napredovanje.

Zastopniki in zastopnice, ki pridejo na konvencijo delavske misli, razumejo, čemu so sprejeli mandat. Vedo, kaj se od njih pričakuje in bodo storili za prospeh delavske politične, strokovne in kulturne akcije kolikor bodo največ mogli.

Tisiči se zanimajo za njihovo delo. Drugi, ki se ne zanjamajo, ga bodo občutili in se mu pridružili pozneje. Nasprotniki bodo podvojili svoje napore v boju proti nam, toda delavska misel bo šla naprej po poti svojega programa. Moramo naprej, in ravno JSZ. je dokazala, kako močno je v nji to jest. Bila je napadana, imela je posebno v prešlih 15 letih nešteto ovir in križ, ali borila se je s težkočami, jih premagovala in šla dalje v svojem delu.

Pogled v bodočnost

JSZ. je danes jačja po vplivu in aktivnosti, kakor je bila kdajkoli po vojni. Njeno glasilo izhaja v večjem obsegu kot kdaj poprej. To nas ne zadovoljuje. Mi hočemo dalje — več uspehov, hitrejši napredok: več klubov, več članov v njih, več prosvetnega dela, in vsa napredna kulturna in podpora društva v izobraževalni akciji. Mi hočemo odpravo krivic, ki se gode delavstvu na vseh koncih in krajinah, podporo za brezposelne, penzijo za onemogle delavce, človeške razmere pri delu in pravico do vseh dobrin, ki jih nudi življenje, a so jih v sedanjih uredbi tisti, ki delajo, deležni najmanj.

Mi hočemo socializem! Vsih tega programa in cilja smo organizirani v JSZ. In v tem duhu pozdravlja zavedno jugoslovansko delavstvo delegacijo osmega zbora.

Priznanje Detroitu

Papež in razstava slik

Sodrugom v Detroitu je treba priznati, da so vodili priprave za osmi redni zbor JSZ. zelo vzorno — kakor pravimo po ameriško — "very efficiently". Marsikaka konvencija te ali one večje slovenske podporne organizacije ni bila deležna toliki pažnosti in brige v pripravah, kakor osmi redni zbor.

MANJŠANJE PLAČ

Kompanije so čisto pozabile na oblubo

Skozi vso zimo in vse mesece po 1. januarju 1930 uvajajo velike in male korporacije sistematično zniževanje plač. Predsednik Hoover je nekaj tednov po polomu na newyorški borži sklical konferenco industrialcev, na kateri je nanje apeliral, da naj ne znižujejo plač. Obljubile so mu. Potem je pozval predse predstavnike unij, in jih pridobil za oblubo, da v tej depresiji ne bodo zahtevala povišanje plač. Svoje oblube se drže, ker si ne morejo pomagati, korporacije pa so nanjo pozabile in hite zniževati plače s pomočjo mašinerije in faktično.

Ena poslednjih velikih korporacij, ki se je zatekla k zniževanju plač svojim delavcem, je Rockefellerjeva Consolidation Coal kompanija, katera producira izmed vseh največjo količino mehkega premoga v Zed. državah. Največ rovov ima v W. Va. Plače je znižala do 15 odstotkov.

Matere v vojni padlih vojakov na poti v Francijo

Vlada Zed. držav bo plačala vožnje in vse druge stroške materem ter vdovom padlih ameriških vojakov na francoskih bojiščih tekom svetovne vojne. Okrog šest tisoč Amerikanov, ki so izgubile v vojni svoje sinove ali može, se bo poslužilo te prilike. Več sto jih je že odpotovalo.

Prekmorski promet iz New Yorka

Iz newyorške luke je lani odpotovalo v inozemska pristanišča 1,119,399 potnikov, ali 22,457 več kakor prejšnje leto.

"ZNATI SE MORA", PA GRE

Na tej sliki je Harry K. Curtis, sin podpredsednika Zednjenevih držav, ki je bil v Chicagu nedavno obtožen graftanja. Razni kontraktorji so se državnemu pravniku potožili, da so mu plačevali gotove "račune", nanašajoč se na javne stavbe, katere so prevzeli v skladu z inspiracijami krščanstva in se čudi, da je tako razstava sploh mogoča v katoliški deželi. Vernikom je obisk razstava sploh mogoča v katoliški deželi. Vernikom je obisk razstave pod smrtnim grehom pre-

MATI 10. OTROK OBSOJENA, KER JE VARILA PIVO

Tisti, ki mislijo, da je varenje domačega piva vzljebicij dovoljeno, lahko vprašajo za mnenje Mrs. Joe Butorac iz Montesano, Wash., ki jim bo zatrdirila nasprotno. Mrs. Butorac je bila arretirana in obsojena na \$250 globe, ker je kuhalo pivo. Zagovarjala se je, da je napravila to prepovedano pijačo za svoja bolna otroka. Kazni ni mogla plačati, vsled česar je moralna v zapor in znjo tudi dete, ki je na sliki. Vseh otrok ima deset.

NEPRILIKE MAC DONALDOVE VLADE

Zgradba angleškega imperializma se preživel

Delavska stranka je ob nastopu vlade prevzela dedičino, ki je uključevala polom premogovniške industrije, veliko brezposelost, ogromne vojne dolgove, hiranje tkalniške industrije, vprašanje Indije, napetost v Palestini, obroževalno tekmo na morju med Zed. državami in Anglijo, vrednje v Južni Afriki, polem angleške izvozne trgovine in nagle prodiranje ameriških velebankirjev na točko finančnega prvenstva, ki so ga imeli pred vojno in se par let pozneje Angleži.

Polumijado, ki jo ima v vla-di angleška delavska stranka, je zakril star angleški imperializem, ki je bil skozi mnogo desetletja najmogočnejša sila na svetu. Prisla je svetovna vojna, z njo tudi zmaga Angleži, poleg pa mnoge sprememb, ki so veliko prosperito angleških otokov spremene v depresijo. Zunanjega trgovina Angležije je shirala. Dominioni so bili v novi razpodelbi svetovnih mej prisiljeni reševati svoje ekonomske probleme separatno kakor so najbolje mogli. Medtem je brezposelost v Angliji naraščala, angleška zunanja trgovina je izgubila svojo življensko silo, ameriška pa je postala v teh okoliščinah agresivna in okupirala prvenstvo.

V takih neugodnih razmerah je prevzela vladu delavska stranka. Polomijada gospodarskega življenja v Angliji, ki temelji na zastarelih podstavkah, se nadaljuje, odpor Indijecov proti Angliji se veča, nastali boji med Arabci in Židi v Palestini, Južnoafriška Unija skuša najti pot, ki bi jo

Cerkev konkurira z modisti

Mati cerkev je v velikih skrbih za svoje hčere. Premalo se oblačijo, kar jo razburja in dela nervozno. In ker se v Franciji, to je, v Parizu, največ odloča, kako in koliko naj bo oblečena ženska, je začela z modisti v Parizu konkuirati katoliška cerkev v Franciji, ki je izdala dekret, da mora biti ženska oblečena skozi od vratu pa do podkolen, rukavi morajo segati pod komolce, in oblike ne sme biti ne pretensa, ne preohlapna. Nogavice ne smejo spominjati na barvo kože — in sploh oblečena žensk ne sme biti v nobenem oziru nekaka vada — greh . . .

Tako nošo za Evine hčere so baje indorsirale ženske same na kongresu Ženskih katoliških lig in njihovo stališče je odobrila tudi sveta stolica.

Taktika dolarske politike

Na konvenciji soc. stranke mesta Cleveland dne 12. maja je poročil John G. Willert, da so mu republikanci ponujali \$2000, ako hoče kandidirati v 21. kongresnem distriktu na mestu v svojem. Ker je Willert zelen znan, in tudi popularna oseba, so računalni republikanci, da bi odvzel demokratu toliko glasov, da bi bil republikanec izvoljen. Willert se seveda ne spušča v take kupuje. Ponudbo je z zgrajenjem zavrnil. Na omenjeni konvenciji so socialisti nominirali kandidate za kongresnike, državne senatorje in za poslane v ohijski leglaturi.

25-LETNICA RANDOVE SOLE V NEW YORKU

Rand School for Social Science v New Yorku, ki je socialistična ustanova, bo drugo leto praznovala petindvajsetletnico obstanka.

Nov policijski načelnik v New Yorku

Newyorški policijski načelnik Grover Whalen, ki se bolj zanimal za razbijanje komunističnih parad ter za odkrivanje "boljševiških zarot", kakor za iskanje krukov, je moral pod pritiskom odstopiti. Njegovo resignacijo je zahtevala tudi soc. stranka mesta New York. Na sliki na levu je župan James Walker, ki zaprisega novega policijskega načelnika Edwarda P. Mulrooney-ja. Po starem običaju obljubuje tudi Mulrooney "počiščenje mesta." Ker pa stari sistem ostane vzlj sprememb nekaterih oseb na vodstvu policije, bodo prepovedani "poklici" prospevali kakor pod prejšnjimi poveljniki. Tudi če bi bil načelnik policije še tako pošten, on nima moči spremeniti razmer. Ciščenje se bi moralno začeti z nadomeščanjem korumpiranih aldermanov s socialisti in iti potem navzgor do popolne delavske osvajitve mestne administracije. Potem šele bi policija res mogla služiti mestu.

ITALIJA NOČE "PACIFIZMA"

Narod junakov se ne ukvarja z jokavimi pacifističnimi spisi. Ker so Italijani vitežki narod, mu je Mussolini prepovedal čitati roman "Na zapadni fronti vse mirno", ki ga je pisal v originalu Nemec Erich Maria Remarque. Italijanski prevod, ki je izšel v pol milijona izvodov, je bil zaplenjen. Nato so začeli Italijani čitati to vojno povest v drugih jezikih, predvsem v nemškem in francoskem. Ko se je knjiga tudi v drugih jezikih le preveč širila, je bila izdana zapoved, da je v Italiji čitanje ali širjenje te knjige v kateremkoli jeziku strogo zabranjeno.

Slava Mussolinije je rešena. Povesti, ki govorijo o vojnih grozotah, so potem takem v Italiji prepovedane celo za starčke in babice, ki niso več za na fronto.

Obletnica odprave sužnosti v Braziliji

V Braziliji so dne 13. maja praznovali dvainštirideseto obletnico odprave sužnosti. Bilo je leta 1888, ko je princinjica Izabélá, v imenu odsotnega cesarja Don Pedra II. izdala pod pritiskom svetovnega mnenja dekret, s katerim je osvobodila vse sužnje.

Brezposelnost v Angliji

V sredi meseca maja je bilo v Angliji 1,700,000 delavcev brez dela. Narasanje nezaposlenosti povzroča sedaj tudi indijski bojkot angleških izdelkov.

PRVI LETNI PIKNIK

STAVBINSKI FOND J. S. Z. Poročilo osmemu zboru J. S. Z. v Detroitu.

Na našem V. zboru leta 1923 v Chicagu je bila prvič sprejeta resolucija, ki je nalogala eksekutivi, da izdeka načrt za gradnjo urada JSZ in Proletarca. Eksekutiva je o tem mnogo razpravljala, končno se je odločila za načrt na delniški bazi, medtem ko je manjšina zagovarjala načrt za stavbinski fond brez delniškega kapitala. Oba sta bila predložena VI. zboru l. 1924 v Clevelandu. Po obširni razpravi se je delegacija izrekla za načrt večine in po temu poslušno.

Stavbinski fond JSZ je bil ustanovljen mesece aprila 1925. Sedaj ima nad osmem tisoč dolarjev v gotovini. Ako ne bi imela JSZ toliko drugih obligacij, in če ne bi imeli toliko truda z vzdrževanjem Proletarca, bi bil rezultat akcije za stavbinski fond JSZ nedvomno boljši. V danih razmerah je ugoden, kajti zbrali smo povprečno toliko, kolikor je zbrala v enakem času ta ali ona večja naselbina za svoj slovenski dom.

Finančno stanje stavbinskega fonda koncem maja je sledenje:

Cista imovina znaša \$8,069.26. Od te vsote je nałożeno v Jugoslovanskem stavbinskem in posojilnem društvu \$7,950.75, ostalih \$118.51 pa imamo na čekovnem računu.

Dohodki od 1. januarja do konca maja 1930.

Vplačila na delnice \$ 25.00
Obresti od vloge v JSPD. (vključivih obresti od dozorelih delnic) 611.73

Skupaj \$ 636.73

Prenos od decembra 1929 7,439.28

Skupaj \$8,076.01

Izdatki: Članarina na 27 delnic razreda "E" v JSPD. 6.75

Cista trgovina \$8,069.26

Vloženo v delnice JSPD. \$7,950.75

Čekovni račun 118.51

SKUPAJ \$8,069.26

— Vloga, oziroma delnice v Jugoslov. stav. in poso- držstvu, je zavarovana s prvimi uknjižbami na ne- prečimčinje. \$2,250 nam donaša blizu 7% obresti, ostalih \$5,700 pa 5%. Od vsake nove delnice, ki jo vzamemo v tem društvu, moramo plačati 25¢ pre- mije, članarine ali kakor se bi že ta prispevek ozna- cil.

Obveznosti stavbinskemu fondu imajo:

Slovenska sekcija JSZ. \$5,000.00

Klubi in konference 1,533.20

Društva 20.00

Posemezniki 406.18

Skupaj \$6,959.38

Gotovina 8,069.26

Skupaj \$15,028.64

Nekateri, ki so deleže podpisali, so dali samo prvo uplačilo in potem prenehali. Po naših pravilih mora biti na vsako delnico vplačano vsaj \$5 na leto. V nasprotnem slučaju se denar pripisuje v last stavbinskemu fondu in obligacijo črta. Vsled tega so obligacije manjše kot jih označuje gornja vsota. V seznamu delničarjev je tudi nekaj klubov, ki več ne poslujejo. Njihove delnice se pripisujejo na ime slovenske sekcije, in v slučaju, da se kateri teh klubov obnovi, se mu delnice zopet kreditirajo.

Na VII. zboru l. 1928 v Chicagu je bilo sklenjeno, da se naša glavnica, to je, delniški kapital zvija s \$25,000 na \$50,000.

Izmed posameznih organizacij je uplačal največ klub št. 1 v Chicagu, namreč \$3,571.80. Podpis je za pet tisoč dolarjev delnic. Za njim je klub št. 45 v Waukeganu, ki je vzel 6 delnic in plačal \$150. Po \$100 so plačali klub v Sheboyganu, Wis., in št. 114 v Detroitu Mich. Slovenska sekcija je plačala \$500, \$5000 pa ima obveznost.

Dozdaj so tri podporno društva vzel delnice. Organizirane kampanje med njimi ne vodimo. Pristopila so v to akcijo z lastnih nagibov. Dva sta v Chicagu, in eno v Ciceru.

Klubi in konference so podpisale 250 delnic, slovenska sekcija 220, društva 6, in posamezniki 90. Izmed posameznikov jih je kakih devet na katere ni več računati, da bi uplačali svoj delež v celoti. To je zadnjih, da objavljamo seznam vseh, ki so prispevali za delnice tega podvetanja. Tisti, ki se niso ravnali po določbah, bodo iz prihodnjega seznama izpuščeni, in njihova vsota postane last stavbinskega fondu, kadar sem že pojasnil. Po tem odstotku imajo posamezniki 84 delnic. Eni imajo že obveznosti, a jih bodo poravnali kakor hitro bodo mogli. Eden posameznikov je plačal takoj v začetnih mesecih te akcije 6 delnic v vsoti \$150, štirje pa vsaki \$100. Vsi ti in drugi, ki so vplačali svoj delež, so priponogli stavbinskemu fondu in dohodkih na obrestih katere znašajo dozdaj nad tisoč dolarjev (knjige jih še ne izkazujejo, ker ene delnice, ki jih imamo v Jugoslov. stav. in pos. druš. še niso potekle).

Od ustanovitve fondu do zdaj smo prejeli:

Za delnice od klubov in konferenc \$4,761.80

Slovenska sekcija za delnice 500.00

Društva za delnice 130.00

Posemezniki za delnice 1,831.28

Obresti in kontribucije 917.03

Skupaj \$8,140.11

Izdatki od početka do konca maja 1930: \$ 9.10

Poštno knjige 30.00

Isplačano dodeljeno pokojnega delničarja 25.00

Lipuščka 6.75

Isplačano Karolini Dobrenick 500.00

Promjena za 27 delnic JSPD.

Skupaj \$ 70.85

Odštepite od skupnih dohodkov, znaka čista vso: \$8,069.26

Od sedanje čiste vso: se uplačali na delnice:

Klub št. 1 JSZ \$3,571.80

Društvo v Chicagu in Ciceru 130.00

Posemezniki v Chicagu in Ciceru 1,432.18

Skupaj \$8,133.98

Zunanji klubi in posamezniki 1,485.25

Slovenska sekcija 500.00

Skupaj \$7,152.23

Posemeznikov, ki imajo delnice, je 59

Klubov in konference 28

Društva 3

Slediče je seznam vseh, ki so vzel ali pa obplatali vso: vseti označeno število delnic; izpuščena sta le dva, kateremu smo nujn delez izplačali, kakor pojasnjeno prej. Izmed klubov v seznamu je nekaj takih, ki več

DR. "SLOVENSKI DOM" ŠT. 86 SNPJ.

v nedeljo 8. junija na Nomak's Picnic Grove

NORWOOD PARK, ILL.

Pričetek ob. 10. dop.

Godba Integrity Red Peppers

Vstopnina 50c. — (Glej dopis.)

Bratski delegat na zboru J. S. Z.

V imenu SNPJ. bo pozdravil osni redni zbor JSZ. Filip Godina; bratski delegat wisconsinške J. P. Z. Sloga je Anton Demshar, in za Jugoslovanski Prosvjetni Savez Milan Kirn.

V imenu židovske soc. federacije prinese pozdrave zboru S. Berenstein, zastopnik socialistične stranke pa bo njen tajnik Clarence Senior, ako mu bo le mogoče do tedaj izvršiti opravke v New Yorku. V nasprotjem slučaju bo zastopnik tajnik michiganske soc. stranke.

P. O.

Zadružna banka

Ljubljana, Jugoslavija,

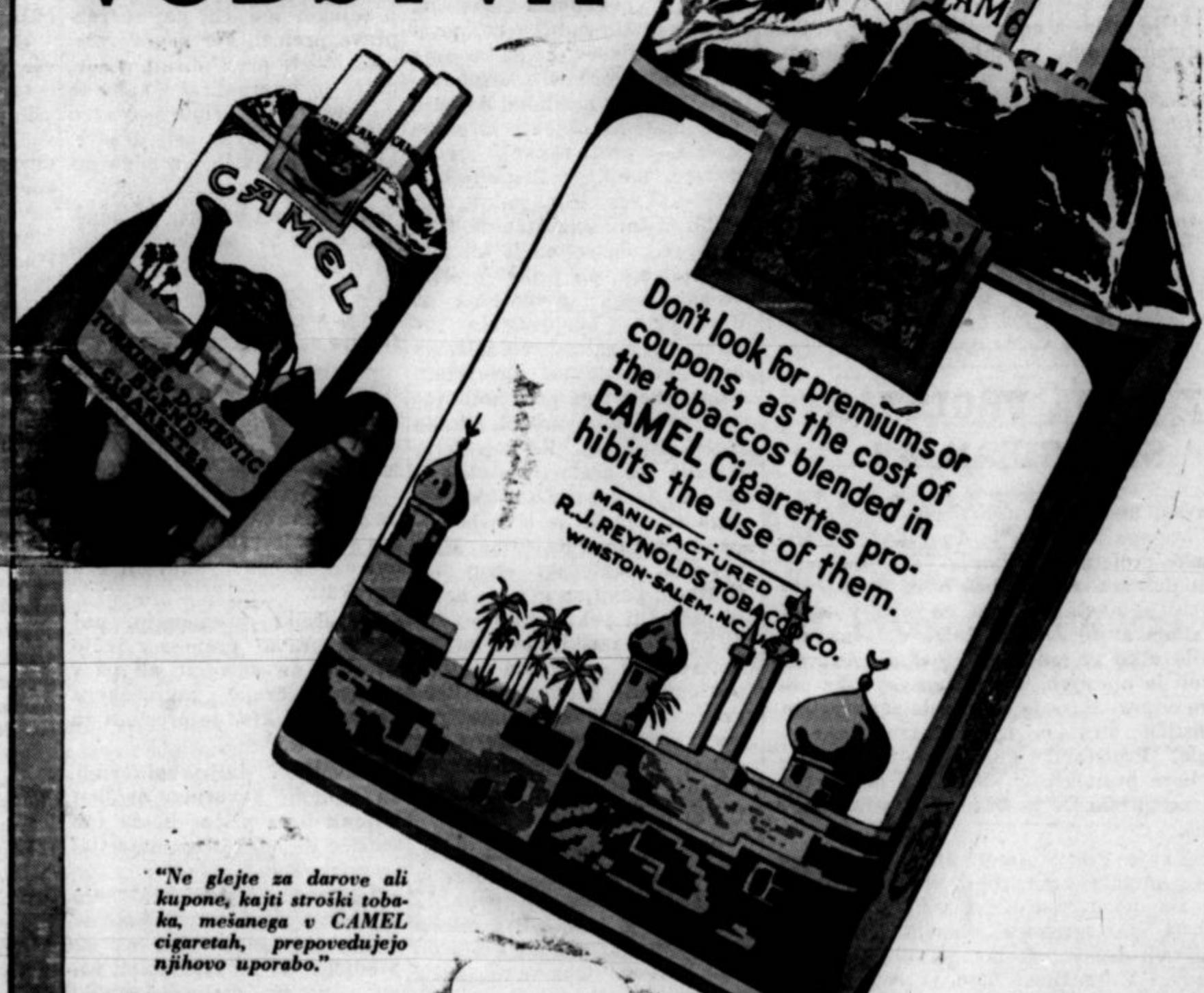
V LASTNI HIŠI, MIKOŠIČEVA CESTA 13, BLIZU GLAVNEGA KOLODVORA, SE PRIPOROČA ROJAKOM V AMERIKI ZA VSE GOSPODARSKIE POSLE, ZLASTI:

- 1.) spremjena denar za hranilne vloge ali za tokovi račun proti najboljšemu obrestovanju.
- 2.) posreduje najcenejšo dostavo denarnih pošiljki iz Amerike v domovino in obratno.
- 3.) posreduje v vseh gospodarskih zadevah hitro in po cen.

Denar, ki se namerava poslati v staro domovino, naj se nakaže na račun Zadružne banke na Amalgamated Bank of New York, 11-15 Union Square, New York, N. Y., istočasno naj se Zadružna banka o tem obvesti in naroči izplačilo. Naš upravni zastopnik za Ameriko je Joseph Menton, 15824 Normandy Ave, Detroit Mich. Obračajte se nanj.

Obračajte se v vseh bančnih poslih za stari kraj na Zadružno banko v Ljubljani.

TEMELJ VODSTVA

"Ne glejte za darove ali kupone, kajti stroški tobaka, mešanega v CAMEL cigaretah, prepovedujejo njihovo uporabo."

PREČITAJTE zopet znano poslanico na drugi strani zavojčka... Camel, uvedena leta 1918, ko so druge vrste cigaret nudile vsakovrstna darila in podobno vado, se je povzpela do vodstva samo na temelju dobrota, ki je zvezana z njo.

To ugotovilo, ki se širi po vsem svetu vsak dan na milijonih in milijonih zavojčkov Camel, je jamčina najvišjega v užitku.

ku kaje. Na vsakem zavojčku Camel je ponovljen stalni cilj, da se da kadilcem cigaret, v katerih je vsak mogoč delec stroškov spravljen v resnično kakovost kaje.

Prijeten, naraven duh Camel izbranega tobaka, spravljen v mehko, rahlo zvezno nedosegljive mešanice — to je napravilo Camel za najslavnejšo cigaret na svetu in to jo vzdržuje kot tako.

Ne odrecite se razkošju

CAMELS

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.
Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovenske Socialistične Zveze

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. — Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpoznejše do ponedeljka popoldne za pribitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor ..... Frank Zaitz
Business Manager ..... Charles PogorelecSUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.Address.
PROLETAREC
3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Telephone: Rockwell 2864.

546

IL DUCE ROŽLJA

Benito Mussolini je po londonski konferenci vzel zopet pozor rimskega imperatorja. Govori o veličini in slavi Italije in stresa govore, v katerih je polno groženj. Mussolini je danes najnevarnejši državnik svetovnemu miru. To vedo vseh kancelarijah in radi njega je mnogo ministrov v nemalih skrbah.

Il duce ima velike imperialistične ambicije. Najbolj v župotje pri njegovih načrtih sta mu Francija in Jugoslavija. Nobena tajnost ni več, da računa Mussolini z vso gotovostjo na vojno z Jugoslavijo. Svet, ki kaj misli, pa je v skrbah, ker ve, da se vojne v Evropi ne bo moglo več lokalizirati. Kaj stori v enem ali drugem slučaju Francija, kaj Anglija, Nemčija in Rusija? Z odgovori na takih vprašanjih špekulirajo, toda Mussolini rožlja, grozi in gradi svoje moč s taktiko fanatiziranja italijanskega naroda za militarizem, za vojno proti Jugoslaviji in Franciji. Vzlič Briandovemu predlogu za stvoritev unije evropskih držav, je v Evropi zelo veliko stare nesigurnosti in militaristične kompeticije. Toda naj kdo premotira situacijo kakorkoli, vedno dobri na najvarnejši točki Mussolinija. V vseh drugih državah imajo struje in stranke, ki tvorijo med seboj nekako ravnovesje, toda v Italiji je fašizem edina dovoljena politika in Mussolini edini, ki kaj šteje. Protuteže nim. Vsak hip lahko napove vojno. Ljubljano, kakor je sedaj razpoloženo, bo drlo na njegovo povelje kamorkoli. Vsako organizirano opozicijo je strl, socialistične in druge fašizmu nasprotno mislece je pregnal, zaprl ali pomoril. Fašiste je upijani s frazami o mogočnosti Italije in z ambicijami za njeno razširjenje v mejah nekdanjega rimskega cesarstva. Ta pijočnost je nevarna, ker lahko povzroči veliko klanje, toda slave, o kateri sanja Mussolini, ne bo. Rimski imperij je bil. Mrtveci se ne vračajo.

"ZOPRNA PROLETARSKA GIBANJA"

Glasom ugotovitve najboljšega slovenskega faliranega urednika je Amerikancu zoporno vsako proletarsko gibanje. Res je ameriškemu delavcu zoporno biti brez posla, zoporno mu je živeti v brioglu, namesto v udobnem stanovanju, sovraži dolge delavne ure in nečloveško priganjanje v tovarni, rovu ali kjerkoli je uposlen, in ker želi vse take neprilike odpraviti, se je začel zelo zanimati za socialistično stranko, njeno program in neno delo. Proletarska gibanja ne bi bila mogoča brez proletarcev. Socialističnega pokreta ne bi bilo, če ne bi imeli kapitalistične uredbe.

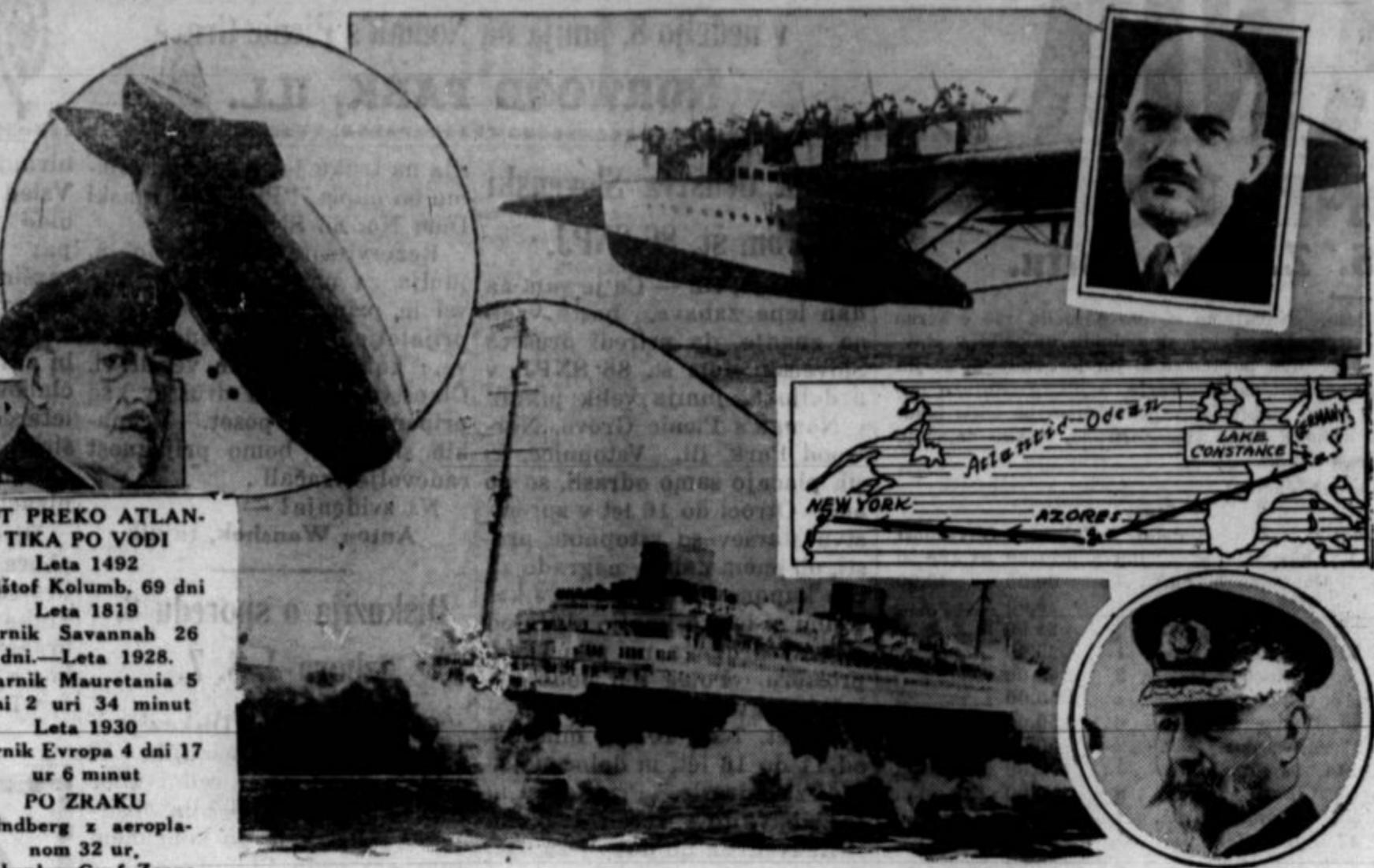
Lahko je reči: Amerikancu je zoporno vsako proletarsko gibanje. Ni treba drugega kakor ponoviti trditev iz kapitalističnih listov. Ampak resnica se s tem ne zakrije. V Zedinjenih državah je mnogo milijonov proletarcev. V smrtnem boju je celo dotični falirani urednik zapisal, "mi smo sami delavci... pa ne moremo vzdržati svojega lista naprej". Zato gremo vedit "pod marelo", da pridejo — boljši časi — za proletarce.

VPRASHANJE MOČE IN SUŠE

Za jesenske volitve se kandidatuje v zvezni senat in druge urade pridno pripravljajo. Glavno vprašanje je "moča in suša". Amerikanci mu pravijo "wet and dry issue". Sicer so tu tudi druga vprašanja, npr. depresija v industriji, brezposelnost, kriza med farmarji itd., toda to vse skupaj ni nič v primeri z "wet and dry issue". Kapitalistični politiki z gotovostjo računajo, da bodo volice z lahkoto preblufali z deživo "wet and dry issue", kakor so jih že vselej, od kar imamo prohibicijo.

Socializem ni le vprašanje konsuma, ampak predvsem vprašanje producije.

Orjaški monoplan, s katerim nameravajo Nemci preleteti Atlantic.

POT PREKO ATLANTIKA PO VODI

Leta 1492

Krištof Kolumb, 69 dni

Leta 1819

Parnik Savannah 26 dni.—Leta 1928.

Parnik Mauretania 5 dni 2 ur 34 minut

Leta 1930

Parnik Europa 4 dni 17 ur 6 minut

PO ZRAKU

Lindberg z aeroplano 32 ur.

Zrakoplov Graf Zeppelin 55 ur 24 minut

PAVEL DOROHOV:

SIBIRSKI PUNT

Ruski roman iz dne državljanske vojne

Prevedel Ivan Vuk.

(Nadaljevanje.)

"Ali ste vedeli, da je Hlebnikov boljševik?"
 "Ne."
 "Tudi njegovega pravega imena ne poznate?"

"Misil sem, da je Hlebnikov pravo ime. Drugo ime mi ni poznano."

"Poznate Razhoševa?"

"Ne."

"Poznate Sotova?"

"Ne."

"Nikogar ne poznate? Dobro. Prisilim vas govoriti!"

Potegne revolver in nastavi cev na čelo Lomovu.

"Ali boste govorili?"

Od hladnega jekla šine vzdigetač val po celem telesu. Srce se krčevito skrči. Bije nervozno, naglo. Obrazi žene in otrok gre do mimo.

Pogleda častnika naravnost v oči.

"Povem to, kar vem. Česar ne vem, ne morem povedati."

"Ne moreš?"

Roke velikega častnika tretetajo. Cev revolverja gre preko Lomovega čela.

Lomov se strese kakor mrzličen, ali stisne zobe.

"Počakaj, razvezem ti jezik!"

Vtakne samokres v žep in reče navidez z mirnim glasom:

"Brez vse koristi tajite. Hlebnikov, Murigin, Razhošev so vse priznali. Zbirali ste se pri Hlebniku in Razhoševu in pripravljali punt."

Casnik je postal zopet divji.

"A—, prokleti boljševiki. Pokažem vam, kako se delajo punti!"

"Nisem boljševik."

"Kaj pa ste?"

"Pošten človek."

"Pošten človek! Vaša poštenost ni vredna ničesar! Poznamo mi take poštene ljudi!"

In zopet mirneje:

"Dobro, vzemimo, da ste poštenjak — zakaj spravljate potem svojo družino v takšno nevarnost? Ako nam ne povete resnice, vas ustrelimo."

"Ustrelite me, ali ne morem vam ničesar povediti, ker ničesar ne znam."

Odideta. Zopet je bilo tiho in temno.

Lomov stoji naslonjen ob steno. Kolena se mu tresejo. Zobje šklepetajo.

"Zunaj je najbrž mrzlo."

Hoče odgnati mrz, ki se mu razširja po telesu. Vtakne roke v rokane plašča. Začne hoditi gor in dol. Od stene do stene. Osem korakov široko, dvajset korakov od vrat do nasprotnega zidu. Večkrat obstoji, pritisne uho na mrzle stene in posluša. Enkrat se mu zazdi, da sliši za zidovi rahel šum. Dolgo posluša. Zvok se ponovi. Zveni kakor stonanje.

"Ali je res Kiseljov?"

Potrka s prstom na steno. Glas je bil pre zamolkel in nejasen. Išče po žepu. Sliši razločno, da mu odgovarjajo. Mrzlično je jel brzojaviti — pomnil je še jetniško abecedo.

"Kdo je?"

Pritisnil je uho na steno in čaka. Nobenega odgovora. Ponovi vprašanje:

"Kdo je?"

In zopet čaka. Sedaj odgovori.

"Hlebnikov. Kdo ste vi?"

"Lomov. Kaj je z vami?"

"Mene... so... pretepli... Zaslišali..."

Lomovi živci temu niso bili kos. Nasloni se na steno in zaplače...

"Ubogi Hlebnikov!"

Nataša je bila srečna, ko je zvedela, da je Dimitrij prost in na varnem mestu.

Dva dni po aretaciji je prišla žena Lomova, Helena Ivanovna, k njiju.

"Ali že veste... Ivan Aleksandrovič je aretiran?"

"Vem."

"Nikjer ga ne morem najti. Niti v ječi, niti na policiji. Na vse sem se že obrnila. Predsednik zadružne uprave se je obrnil osebno na šef generalnega štaba, pa tudi ta ni vedel ničesar povedati. Rekel je, da on ni izdal nobenega zapornega povelja. Moj bog, ne vem niti, ali Ivan Aleksandrovič živi... pravijo... da je pri Hiniku..."

Njene široko odprte oči strme v Natašo v nepopisnem obupu.

Nataša se zdrzne. Znala je, da se k Hiniku odpravljale one, ki jih aretirajo poveljniki kozakov in da še ni noben živ zapustil Hinikovo kleti.

Wm. B. PUTZ

Cicero's { LEADING LARGEST OLDEST } Florist

Cvetlice in venci za vse slučaje.

5134 W. 25TH ST. CICERO, ILL.

Tel.: Cicero 69. Na domu Cicero 2143.

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA PEKARNA.

ANTON F. ŽAGAR,

lastnik.

1724 S Sheridan Rd.,

No. Chicago, Ill.

Tel. 5524.

Gospodinje, zahtevajte v trgovinah kruh iz naše pekarne.

1. B.

AMERICAN STATE BANK

Veliko vrtno veselico s**koncertom**

PRIREDI

SLOV. PEVSKO IN IZOB.**DRUŠTVO "BLED"****Conemaugh, Pa.**

v nedeljo 1. junija na Fajtovi farmi na

MORRELLVILLE.

Začetek ob 2. popoldne.

Poleg "Bleda" nastopijo tudi Hrvatski pevski zbor "Rodoljub" in srbski cerkveni pevski zbor.

Na programu bodo samospevi, dvospevi in četverospevi.

Kot znano, je ta farma zelo pripravna za vrtno veselico. Na razpolago so razna zabavila, kot gugalnice, vrtljak, kegljičje itd.

Za dobro postrežbo jamči

ODBOR.

ZGODBA VELIKE TRGOVINE

Kako so Camel cigarete izpremenile splošen način kaje.

Eno najbolj presenetljivih poglavij v zgodovini ameriške trgovine je poglavje o podivju Camel Cigaret.

Leta 1913, ko je bila prvič uvedena Camel vrsta, je predstavljalo izdelovanje cigaret sorazmerno malo industrijo. Razdeljena je bila na neštete izdelovalce, kajih vsak je spravljal na trg kakega pol ducata različnih vrst. Nekaterih teh so bile napravljene izključno iz domačega tobaka. Druge so bile vse turške. Nekateri so poskušali mešati obe vrsti tobaka.

V prvem času so izdelovalci ponujali vsakovrstne nagrade in druge stvari v namenu, da razširijo svojo trgovino. Dajali so male zastavice, gume, preproge, slike žogometalcev ali igralk z vsakim zavojkom cigaret, R. J. Reynolds Tobacco Company je sklenila izdelovati novo vrsto cigaret ter jo spravljati na trg na povsem novem temelju. Odkar so zagledale Camels beli dan, ima vsak zavojek Camel cigaret natiskano na zadnji strani naslednje ugotovilo:

"Ne glejte na darove ali na kupon, kajti stroški tobaka, mešanega v CAMEL Cigaretah, prepovedujejo njih uporabo."

Izdelovalci Camels so domnevili, da kadilci bolj streme po cigaretah najboljših kakovosti kot po "posebnostih". In imeli so pogum, postaviti se za to domnevno. Posledica tega je bil najbolj izreden uspeh v zgodovini cigaret. Camels so takoj zavzele vodilno staljše ter vodijo izraza onega dne do danes.

Tajnost tega uspeha tiči v mešanici Camel. V Orientu kupovalci tobaka najbolj odbrane in izbrane turške liste, kar

MLADENIČ - MOŽJE!

Obleka po vaši meri.

MI vam izdelamo obleko ali suknjo, da vam bo pristala kakor rokavica na roki.

ČISTA VOLNA SAMO

Naročite si obleko ali suknjo pri na.

Delo jamčeno.**John Mocnik**

6517 St. Clair Avenue,

CLEVELAND, O.

\$25.00

TISKOVINE

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

ATLANTIC PRTG. & PUB. CO.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Landale 2012

A. H. Skubic, pred. — J. F. Korecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

Skoro več kot 50 let

je odkar je bila ustanovljena naša banka, in v tem času je hrnila sto tisoč njenih odjemalcev vloženi denar.

Uradniki naše banke so vedno gledali, da so dali vlagateljem najboljšo postrežbo.

Prepričali se boste, da je v vašem interesu, ako se v vseh denarnih zadevah obrnete na

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

**DAJ NAM DANES NAŠ
VSAK DANJI KRUH**

 Socialna povest.
 (Ponatis iz knjige
 "Cankarjeve
 družbe".)

(Dalje.)

Marta je uzrla pred seboj bled obraz...
 Bil je obraz Anje, njene sestre, pololestre.

Krik ji je zamrl na ustnicah.

Mati, ali je to kazen za tvoj greh? Kazen, ker ste me preganjali, ker ste me tepli, se ne ročevali iz mene, me vrgli na cesto, zavrgli?

Poklicala je vratarja:

— Halo, kdo je v sobi štev. 60?

— Beg Osman Alijević.

— In z njim?

— Ne vem.

— Ni žena?

— Prijateljica.

Kaj naj storiti? Naj telefonira domov? Telefonirati bi mogla k večjemu v trgovino k Jevnikarju. In kdo bi hotel priti na telefonski klic zgubljenke? Skandala kot soberica tudi ne sme napraviti.

Odločila se je.

Potrka je na vrata, vstopila in opazila, kako si je Anja nagle zagnnila obraz.

— Kaj želite, gospodiča?

V njegovem glasu se je razločno čutila jenza.

Oprostite, gospod, dolžnost mi veleva spogovoriti z vami na samem samo dvoje besed.

Beg je naglo stopil za njo.

V levem traktu je policijski pregled. Če nima dama papirjev v redu, jo bodo odvedli na policijo.

— Grom in peklo!

Uiti morete samo po stranskih stopnicah tamle na koncu trakta. Mimo vratarja ne smete. Ko prideš na dvorišče, morete skozi vežo v kavarno in od tam na cesto.

Beg ji je stisnil dva bankova v roko.

Marta je čutila, da Anja joče.

Nemo se je priklonila odhajajočima.

Beg se je vrnil o polnoči sam. Bil je razdražen in zlovoljen.

V nedeljo zvečer je Marta povedala Tinetu ves dogodek.

Tine ji je vedel marsikaj podobnega povedati:

Pred nedavnim smo imeli ogromen škandal. Mož in žena sta se o pustu srečala na hodniku. Mož z ljubico, žena s priateljem. Žena maskirana, mož nemaskiran. Žena se je zdržala, bila je dovolj neprevidna, da je kriknila in mož ni bil niti malo gaštan... Stvar je bila precej huda, tembolj, kjer je bila gospa znana veličina iz "družbe", kakor je pisal pred dnevnim letom neki časopis, ki je bil ob podelitvi neke konkurenčne, nagrade objavil njen fotografijo. Mož ji je stregal kriko raz obraz ter jo kar na hodniku pred kavalirjem in vsem osebjem neusmiljeno pretepel in zlasal.

Pozneje jo je hotel vreči v vodo in le stražnik jo je rešil mrzle kopelji.

Marti ni bilo do smeha. Bila je prežalostna da bi poslušala takšne in podobne anekdot, ki so se ji zdele skoraj nemogoče in izmišljene.

Pozneje je imela mnogo priložnosti spoznati, da so vsi romani, kar jih je bila kdaj brala, v primeri z golem resničnostjo in moralnostjo, kakršna se je kazala v hotelski Sodomi, le plaha senca resnice, ki jo pisatelji po navadi iz čisto umetniških razlogov, kajpak, okrasijo z bujico lepo donečeni besed, da more biti volk sit in koza cela...

Zivljenje je teklo mirno svojo umazano pot in vsak dan zvečer ali vsako jutro, ko je prešela zasluzene novce, ji je bilo hudo.

Skoraj očitala si je, da se prodaja, dasi je ta očitek bil povsem neopravičen. Ali se ni gostom smehljala, ali se ni oblačila po predpisih hotelirja?

Mnogokdaj je opazila, da jo gostje zaledujejo, občutila nagonsko pohoten pogled. Marsikaj se ji je kdo približal, se je po naključju dotaknil njenega komolca, jo počkal takole po ličecu:

— Liebes Käferchen!

Pogostokrat je morala poslušati dvoumne starčevske ogabnosti, slabe šale, že vse obrabljeni, ki pa se jih niso branili niti univerzitetni profesorji, niti oficirji, niti trgovci, niti uradniki...

Včasih se ji je zazdelo, da vsi ti ljudje živijo bolj nenavorno življenje, nego psi.

Vsi so z enako naslado pripovedovali umazanosti in se jim smejal.

Vse to je morala mirno poslušati.

Nekdaj se je spovedala Tinetu. In tisti večer je prebila led.

Tine skoraj ni mogel verjeti, da bi se ženska sredi takšnega gnoja mogla ohraniti čista.

— Marta, vedno sem verjel, da si junak!

Objel jo je in poljubil...

Ti pa res nisi Bog ve kakšen junak! Dva meseca si se pripravljali na ta strašen naskok trdnjave, dva meseca obleganja za en sam poljub!

Oba sta se smejava.

Kako pa sem mogel vedeti, se je nerodno branil, da nisi več tako mrzla, kakor si bila včasih, ko si se moških tako branila.

— Saj sem ti že povedala, da sem imela otroka.

— Otok vendar ni mogel biti resna ovira.

— Otok drugega, Tine.

— Otok drugega in tvoj otrok, Marta!

— Tudi moj, res, ampak...

— Postal bi bil tudi moj, Marta.

In bil je nezakonski!

Bil je plod ljubezni, kar ne moreš trditi vselej o zakonskih otrocih, ki so plod trgovskih zvez, umazanih špekulacij...

Vse to sem tudi sama vedela, a da sem nasproti komurkoli tako govorila, ali ne bi bilo videti, kakor da sem prala lastno umazano perilo? Molčala sem, čeprav so se pogostokrat vame zaletavali celo tovariši in tovarišice v tovarni.

— Ne govoriva o tem, Marta.

Domenila sta se, da se poročita.

— Marta, službo ti bo odpovedala.

— Misliš?

— Prepričan sem.

— Potem bova težko živila.

— Se vedno laže, nego ogromne množice drugih. Pomisli samo na mezde v tovarni "Jugokons"

Večer za večerom sta si upodabljala prihodnost v najbolj rožnatih barvah.

In ni bilo šivanke, ki bi ji skrbna misel mlade gospodinje ne določila mesta v stanovanju, ki ga še ni bilo...

Nenadno je zrasla v njegovih mislih lastna hišica tam v predmetju.

— Priznati moram, mu je odgovorila, da me ta misel prav nič ne veseli. Lastna hiša? Rekla bi skoraj, da človeka v dnu duše spremeni; vanj se prikrade divja zver, pohelep po zasebnim lastnini, ki se vedno veča. Nekako podzavestno se pridruži taboru tistih, ki imajo ogromne palače, ki so lastniki dolgih ulic v velikih mestih.

— Marta, ti pretiraš.

— Motiš se! Tako je, kakor pravim. Šele okus lastnine ti napravi appetit. Kako bi bilo lepo, ko bi mogel ves svet vsak večer brez skrbnega položiti glavo na mehko blazino pod krovom, ki bi bil last vseh!

— To je še daleč!

— To nas mora tembolj podžigati, da pospešimo naš korak po strmi poti, ki vodi k temu idealu.

— Majhna hišica praktično ne pride v potrebitve.

V Marti se je zopet vzbudil njen značaj, ki ni poznal nobene srednje poti.

— Ekstremi so osišča življenja...

— Življenje ima samo dve osišči, Marta...

— Ne zanikam! Na tistih dveh morajo zvesti čuvaji čuvati najvišje pridobitve človeškega uma...

— Ekstremi nujno prinašajo trpljenje...

— ... in zmago, vstajenje!

— Razumem in vendar ne morem za teboj.

Delavec si, Tine! Jutri, po jutrišnjem ali kadarkoli te gospodar požene na cesto! Zopet si mora iskati dela. Ker imaš tukaj hišo, si navezan na ta kraj, si prisiljen pasjeno sprejeti vse pogoje življenja, ki ti jih tukajšnji denarni mogotci narekujejo... Če nimaš bajte, moreš iti... Glej Japonca, ki poruši tisto papirnato bajto pa gre... Zeno si tako rekoč v grobu domovine... Verjeti moraš v domovino mesto v svobodo in lepoto...

Se to mi povej: Kako naj se počutim v lastni hiši srečno, dokler vidiš enega samega barakarja tam pod kostanj?

Tineta ni mogla prepričati. Narejena se mu je zdela.

Bila je res narejena. Vse v življenju se naredi... Človek je bil žival, danes se približuje počeločjanju... Da ni bilo prenarejanja, kaj bi danes beležila zgodbina? Samo um je tisti veliki snovatelj, edino zanesljiv kažipot!! Da se je mnogokdaj motil?

Na zmotah so se zgradili tempelji resnice!

Razšla sta se, a koprnela sta po duševnem zedinjenju... Marta je podzavestno slutila, da ju bo udarec biča tudi duševno zedinil.

Po štirih mesecih, ki so minili brez vsakršne nepriznostenosti, je prišel v hotel mladobranski trgovec.

Postala mu je v sobi štev. 45.

Legel je v posteljo in dvakrat pozvonil.

— Zelite?

— Črno kavo, prosim.

— Poklicem natakarja.

— Ne, želim, da mi postrežete vi.

— Ni moje delo, gospod; to je zaslužek natakarjev.

— Želim, gospodiča.

Naročila je kavo in mu jo prinesla.

— Izvolite, gospodiča, sedite v fotelj k postelji, rad bi se z vami pomenkoval.

Marta je sedla.

— Opazili ste, morebiti, da sem vas prav posebno pozorno opazoval.

— Nisem...

— In veste zakaj? Videl sem že dekljico, ki vam je tako na las podobna, da more biti samo vaša sestra... Ali imate kakšno sestro v Tuzli?

Marta je vedela, da je vse skupaj le komedia, maskiranje pravega namena.

— Zakaj vprašate?

— Znimivo naključje! Dve tako podobni si sobarici.

— Da, moja sestra je!

— Do hudiča, vidite, kako sem ugani! Saj res ni nobena umetnost kaj takšnega uganiti.

Prava orientalska lepota, med stotisoči samo dve... Težko je, ne opaziti takšnih oči in utisniti si jih na večno v spomin.

— Mudi se mi, gospod, hiteti moram.

(Konec prihodnjih.)

ZAPISNIK KONFERENCE J. S. Z. ZA SEVERNI ILLINOIS IN WISCONSIN

Konferenca socijalni klubov in društev Izobraževalne akcije z delokrogom v Wisconsinu in severnem Illinoisu se je vrila v nedeljo 27. aprila 1930 v Tamštevni dvorani, Milwaukee, Wis.

(Konec.)

Referat: Ker sta Charles Pogorelec in L. Beniger radi koncerta Sava zadržana, bo tajnik pisal obema, da na prihodnji konferenci referata o predmetih, ki sta jih preveli.

Referat s. Mary Kovach glede ženskega stališča v socialistični stranki se glasi:

Kakšno stališče bi moral ženska vzeti v socialistični stranki in koliko je upravičena sodelovati na političnem polju? Taka vprašanja se pogosto ponavljajo. Mar je žena res omejena in vse tega nesposobna za odgovorne službe? Kot izgleda, se na to vprašanje namenoma ni še definitivno odgovorilo. Obratno pa se že vedno oglašajo razni idijoti s trditvijo, da bi bila sposobna začasno.

S. Radel se strinja z Godino. V Milwaukee imajo mnogo govornikov posebno v angleškem jeziku. Ampak težko je dobiti ljudstvo v dvorano za sodelovanje.

S. Radel se strinja z Godino. V Milwaukee imajo mnogo govornikov posebno v angleškem jeziku. Ampak težko je dobiti ljudstvo v dvorano za sodelovanje.

S. Rader je vse prihodnje samo v mladini. Tej je treba posvetiti vso pozornost, če hočemo, da bomo različni.

Petek je za to, da bi društvo aranžira predavanja in tudi trpeč strošek. Lahko se zavzame konferenca, da bi dobili enega dneva med seboj, ki bi predaval, posebno med našo mladino.

S. Rader je vse prihodnje samo v mladini. Tej je treba posvetiti vso pozornost, če hočemo, da bomo različni.

S. Rader je vse prihodnje samo v mladini. Tej je treba posvetiti vso pozornost, če hočemo, da bomo različni.

S. Rader je vse prihodnje samo v mladini. Tej je treba posvetiti vso pozornost, če hočemo, da bomo različni.

S. Rader je vse prihodnje samo v mladini. Tej je treba posvetiti vso pozornost, če hočemo, da bomo različni.

S. Rader je vse prihodnje samo v mladini. Tej je treba posvetiti vso pozornost, če hočemo, da bomo različni.

Jugoslovanska socialistična zveza

PRIDRUŽENA SOCIALISTIČNI STRANKI

Naslov: Jugoslav Federation, S. P.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Eksekutiva Socialistične Stranke:

Morris Hillquit, New York, N. Y., predsednik; Daniel W. Hoan, Wisconsin; James Oneal, New York; Alfred Baker Lewis, Massachusetts; Lillian Wilson, Pennsylvania; Jasper McLevy, Connecticut; James H. Maher, Pennsylvania; Meta Berger, Wisconsin; Jos. W. Sharts, Ohio.

Eksekutivni tajnik Clarence O. Senior.

Glavni urad: 2633 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Tajništvo J. S. Z.:

Tajnik: Charles Pogorelec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Eksekutiva J. S. Z.:

Frank Aleš, Peter Kokotovich, Geo Maslach, Filip Godina, Fred A. Vider, F. S. Taucher, Frank Zaitz.

Nadzorni Odbor J. S. Z.:

Donald J. Lotrich, Blaž Novak, John Lalich.

Prospekti Odsek J. S. Z.:

Charles Pogorelec, Andrew Miško in John Olip.

Nadzorni Odbor Slov. Sekcije J. S. Z.:

Frank Margolis, Angeline Tich, Mary Udovich.

"Proletarec"

glasilo in last slovenske sekcije JSZ.

UPRAVNI ODBOR PROLETARCA: John Olip, predsednik; Fred A. Vider, podpredsednik; Frank Aleš, tajnik; Filip Godina, blagajnik; Vinko Ločničkar, Donald J. Lotrich, Anton Garden, nadzorni odbor.

Urednik: Frank Zaitz. Upravnik: Chas. Pogorelec.

IMENIK KLUBOV:

ILLINOIS

ŠT. 1, CHICAGO.—Tajnik-blagajnik Peter Bernik, 2453 S. Central Pk. Ave. Organizator Frank Zaitz. Zapisnikar John Turk. Zboruje vsaki četrti petek v mesecu ob 8. zvečer v dvorani SNPJ.

ŠT. 4, LA SALLE, ILL.—Tajnik-blagajnik Peter Banich R. 1. Organizator Math. Vogrich. Zapisnikar Joseph Novak.

ŠT. 20, CHICAGO.—Tajnik Stojko Stanojevič, 2250 Clybourn Ave., organizator Sava Bojanovich, zapisnikar Geo. Maslach. Zboruje zadnjo soboto v mes. zvečer v svojih prostorih, 2250 Clybourn Ave.

ŠT. 45, WAUKEGAN.—Tajnik-blagajnica Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave. Organizator Martich Judich. Zapisnikar Rudolph Skala. Zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Slov. nar. domu.

ŠT. 47, SPRINGFIELD.—Tajnik Joseph Ovca, 1841 S. 15th St. Organizator Anton Per; zapisnik Fr. Čemažar. Seje vsako 4. nedeljo v m. ob 8. pop. v Slov. nar. domu.

ŠT. 50, VIRDEN.—Tajnik Frank Stempabar, R. F. D. 41, Box W.

ŠT. 224, PULLMAN.—Tajnik P. Verhovnik, 10138 Wentworth Ave., Chicago, Ill.

INDIANA

ŠT. 41, CLINTON.—Tajnik Ignac Spendał 1133 Anderson St. Organizator Partol Oblak, zapisnikar John Škof. Seje zadnjo nedeljo v mesecu.

KANSAS

ŠT. 21, ARMA.—Tajnik-blagajnik Anton Sular, Box 27. Zapisnikar Martin Gorenec. Organizator: Arma, Anton Sular; Franklin, Louis Marakovitch; Breezy Hill, Math Uelpi; Gross, John Kustelj; Cockerill, Joseph Pillich. Redne seje se vrše vsako drugo nedeljo ob 8. pop. v Moose Hall, Arma.

MICHIGAN

ŠT. 114, DETROIT.—Tajnik-blagajnik Peter Kisevec, 8995 Sherwood Ave. Organizator John Vitez. Zapisnikar Franjo Kuhovski. Seje vsako tretjo soboto v mesecu ob 8. zvečer na 116 W. 6 Mile Rd.

ŠT. 115, DETROIT.—Tajnik-blagajnik Jos. Devyak, 7929 Witt St. Organizator Jos. Anžiček Ant. Anžiček in Frank Klančnik ml. Zapisnikar Anton Steffier. Zboruje vsako drugo nedeljo dopoldne v Slov. del. domu, 437 Artillery Ave.

OHIO

ŠT. 2, GLENCOE.—Tajnika Albinu Kravanja, Box 66. Seje vsako tretjo nedeljo dopoldne pri tajnici.

ŠT. 11, BRIDGEPORT.—Tajnik Jos. Sney, R. F. D. 2, Box 7. Zapisnikar Tony Kravanja. Organizator: Louis Gorenec in Frank Blatnik. Seje vsako 3. ned. v mes. v društveni dvorani.

ŠT. 27 CLEVELAND.—Tajnik-blagajnik Karl Trinajstič, 1236 E. 61st Street. Organizator Louis Zorko. Zapisnikar Frank Jerina. Seje vsaki prvi petek ob 7:30 zvečer in vsako tretji nedeljo ob 2:30 pop. v Slov. nar. domu.

ŠT. 28, NEWBURGH.—Tajnik Frank Hribar, 10805 Avon Ave.; Joseph Lever, organizator. Zapisnikar Jos. Fabjanič. Seje prva nedeljo v mes. v Slov. del. dvorani na Prince Ave., ob 1. pop.

ŠT. 49, COLLINWOOD.—Tajnik-blagajnik Louis Zgonik, 723 E. 160th St. Organizator Frank Barbich. Zapisnikar Charles Jenko. Seje vsako 1. ned. v mesecu v Slov. del. domu.

ŠT. 95, PINEY FORK.—Tajnik Victor Oneitz, Box 246. Organizator John Crnjavich, zapisnikar Nace Žlembeger.

KONFERENCE J. S. Z.

ŠT. 1, ZAPADNA PENNSYLVANIA.—Tajnik Jacob Ambrožič, Box 286, Moon Run, Pa. Org. John Terčelj. Nadzorni odbor: Victor Vodick in Louis Glazler.

ŠT. 2, OHIO.—Tajnik Louis Zorko 1118 E. 66th St., Cleveland, O. Organizator: Karl Trinajstič, Jos. Lever in Anton Jankovich.

ŠT. 4, severni ILLINOIS in WISCONSIN.—Tajnik Martin Judinich, 708 McAlister Ave., Waukegan, Ill. Organizator John Suppančič, Sheboygan, Wis.

ŠT. 5, vzhodni OHIO in WEST VIRGINIA.—Tajnik Joseph Sney, R. F. D. 2, Box 7, Bridgeport, O. Organizator: Fr. Završnik, Piney Fork, Mary Pire, Glenco in Mike Smerdel, Blaine.

Tajniške klubov ter Konferenc prosimo, da naj nam vse spremembo v odborih in naših točno opredelite, da bo imenik vedno popoln.

SEZNAM ČLA- NOV VIII. ZBO- RA J. S. Z.

(Od vsakega kluba se priznakuje, da bo imel na prihodnjem zboru JSZ v Detroitu svojega delegata. Prične se v petek 30. maja, na praznik Spominske dane. Nadaljuje se v soboto in konča v nedeljo 1. junija.)

CLANI VII. REDNEGA ZBO- RA J. S. Z.

Charles Pogorelec, tajnik J. S. Z. Eksekutiva: Frank Aleš, Peter Kokotovich, Geo Maslach, Filip Godina, Fred A. Vider, F. S. Taucher, Frank Zaitz.

Nadzorni Odbor J. S. Z.:

Donald J. Lotrich, Blaž Novak, John Lalich.

Prospekti Odsek J. S. Z.:

Charles Pogorelec, Andrew Miško in John Olip.

Nadzorni Odbor Slov. Sekcije J. S. Z.:

Frank Margolis, Angeline Tich, Mary Udovich.

"Proletarec"

glasilo in last slovenske sekcije JSZ.

UPRAVNI ODBOR PROLETARCA: John Olip, predsednik; Fred A. Vider, podpredsednik; Frank Aleš, tajnik; Filip Godina, blagajnik; Vinko Ločničkar, Donald J. Lotrich, Anton Garden, nadzorni odbor.

Urednik: Frank Zaitz. Upravnik: Chas. Pogorelec.

DELEGATJE KLUBOV.

St. klubu in kraj:

1, Chicago, Ill. — Peter Bernik, 2758 S. Ridgeway Ave.; Joško Owen, 2752 S. Ridgeway Ave.

2, Glencoe, O. — Mary Pire, Box 95.

Št. 4, La Salle, Ill. — Frank Novak, 1000—8th St.

Št. 13, SYGAN.—Tajnik Frank Ursitz, Jr., Box 546, Morgan, Pa. Blagajnik Lawrence Kavčič. Zapisnikar Anton Shaffer. Organizator: za Sygan John Kvartich, za Cuddy, John Jenko. Zboruje tretjo nedeljo v mesecu v dvorani dr. št. 6, SNPJ., ob 10. dop.

ŠT. 17, GRAYS LANDING.—Tajnik Tony Zupančič, box 861, Point Marion, Pa.

ŠT. 19, BURGETTSTOWN.—Tajnik Anton Jeram, Box 12.

ŠT. 32 WEST NEWTON.—Tajnik Jos. Jovan, R. F. D. 2, Box 108.

ŠT. 69, HERMINIE.—Tajnik Anton Zornik, Box 202.

ŠT. 118, CANONSBURG.—Tajnik-blagajnik Louis Bartol, Box 195, Strabane; organizator John Terčelj, in M. Tekavec. Zapisnikar John Koklich. Seje vsako 4. nedeljo v mesecu ob 10. pop. v dvorani druži. SNPJ.

ŠT. 175, MOON RUN.—Tajnik Jack Tomec, R. D. 10, Box 191, Crafton, Pa. Seje vsako drugo nedeljo ob 3. pop. v dvorani S. p. društva.

ŠT. 178, LATROBE.—Tajnika Mary Fradel, 1004 Alexandria St.

ŠT. 184 LAWRENCE.—Tajnik Louis Britz, Box 34.

WISCONSIN

ŠT. 37, MILWAUKEE.—Tajnik-blagajnik Frank Perko, 505 National Ave. Org. in zapis. Jos. Radelj, st. Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. dop. v Kraljevi dvorani.

ŠT. 235, SHEBOYGAN.—Tajnik-blagajnik Frank Nagode, 1508 Colorado Ct. Zapisnikar Anton Simonec. Organizator John Resnik. Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. dop. v Fludernikovi dvorani.

DRUŠTVA IN KLUBI IZO-
BRAŽEVALNE AKCIJE

J. S. Z.

Druž. Naprej it 5 SNPJ, Cleveland, O. — Joseph Siskovich.

Druž. it 126 SNPJ, Cleveland, O. — Louis Zorko.

Druž. it 102 SNPJ., Chicago, Ill. — Frances Vider.

Druž. it 81 SNPJ., Red Lodge, Mont. — Chas. Pogorelec, zastopnik. Dramski odsek S. N. D. Waukegan, Ill. — Frances Artach.

180, West Allis, Wis. — Anton Demšar, 822 — 85th Ave.

224, Fullman, Ill. — Chas. Pogorelec, zast.

232, Barberon, O. — John Janovich, 464 N. 4th St.

235, Sheboygan, Wis. — John Suppančič, 1129 S. 10th St.

222, Girard, O. — John Tancek, RFD 1, Avon Park.

118, Canonsburg, Pa. — Marko Teškovec, 514 Franklin Ave.

175, Moon Run, Pa. — Henry Knez.

226, Pioneer it. 559 SNPJ., Chicago, Ill. — Alice Artach in John Rak.

Druž. it 87 SNPJ., Herminie, Pa. — Anton Zornik.

Druž. it 88 SNPJ., Moon Run, Pa. — Henry Knez.

Druž. it 138 SNPJ., Canonsburg, Pa. — Marko Teškovec.

Druž. it. 176 SNPJ., Piney Fork, O. — Frank Završnik.

Pevska in dram. društvo "Bled", Detroit, Mich. — Joseph Kotar.

Druž. it. 206 SNPJ., Gross, Kans. — Joseph Pillich.

Druž. it. 304 SNPJ., San Francisco, Calif. — Mary A. Spolyar.

Druž. it. 535 SNPJ., Kenmore, O. — Joseph Jereb.

Druž. it. 568 SNPJ., Waukegan, Ill. — Francis Artach.

Druž. it. 584 SNPJ., Milwaukee, Wis. — Tony Kamnikar.

Druž. it. 634 SNPJ., Sheboygan, Wis. — John Suppančič.

Klub "Slovenija", San Francisco, Calif. — Mary A. Spolyar.

Druž. it. 20 SNPZ, Cleveland, O. — Joseph Siskovich.

Klub it. 115, JSZ, Detroit, Mich. — Frank Cesen.

Pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich. — Anton Semec.

KONFERENCE J. S. Z.

Št. 1, Zapadna Penns. — John Terčelj, Box 257, Strabane.

Št. 2, Ohio. — Louis Zorko, 1236 E. 61st St., Cleveland.

Št. 3, vzhodni OHIO in WEST VIRGINIA.—Tajnik Joseph Sney, R. F. D. 2, Box 7, Bridgeport, O. Org. John Terčelj, Box 257, Strabane.

Št. 4, severni ILLINOIS in WISCONSIN.—Tajnik Martin Judinich, 708 McAlister Ave., Waukegan, Ill. Organizator John Suppančič, Sheboy

Proletaric

NO. 1185.

Published Weekly at 3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., MAY 29, 1930.

Telephone: Rockwell 2864.

VOL. XXV.

OUR CONVENTION

About sixty delegates from various sections of the United States will assemble in Detroit, Michigan for the Eighth Convention of the Jugoslav Socialist Federation on Friday, May 30. The meeting is due to last thru May 31 and June 1. Each club of the Federation has the privilege of a representative. Those having a membership above the century mark have the added privilege of a second delegate.

Numbered amongst the delegates will be many who will represent Fraternal and Educational clubs. It is particularly gratifying to know that the women in our ranks will be well represented. The young generation too, will not lack in representation. In fact this Convention will have a larger representation of the younger element than any of our seven Conventions heretofore.

This assemblage is a credit to the Jugoslav people of this country. They meet for the purpose of deliberating and accepting definite policies for the good of all the workers. It is for each credential holder to put greater life and spirit into this meeting, because we want this Convention, the largest since the war, to be the turning point in the career of the Federation. It is for each of the young men and women of this gathering to instill the new era with a brighter fire, so that upon your return home your comrades and sympathizers will point with pride upon your work.

Whether the organization shall improve is dependent upon the delegates of this Convention. If we are to assemble and tell of one another's ills and troubles, we will get nowhere. The delegates must come together with the knowledge and understanding that times are hard and conditions terrible. They must assemble with the foremost thought of feeling and knowing the responsibilities placed upon their shoulders. Crying will do us no good. We must be willing to sacrifice. We must be willing to go into the battle, roll up our shirt sleeves and pitch in for all we are worth. Ours is a just cause, and eventually we must be the victors. To the delegates we say greetings, and good luck.

GIVE THEM TIT FOR TAT

An American citizen of Italian descent went to Italy on a visit, with a United States passport in his pocket. Despite the clear evidence of his American citizenship he was pressed into the Italian army, where he lugged a gun for about three months before his wife succeeded in getting him released by a civil court. The affair cost them their vacation and several hundred dollars. The story is told by The New York World, as they live in New York City.

We imagine that if such an outrage should happen to an American citizen visiting in Russia, Uncle Sam would make a vigorous protest. The least our country could do would be to seize the next ardent Fascist who comes to this country from Italy and compel him to serve three months in the American army. That might cause the Mussolini government to quit trampling upon the rights of American citizens and claiming the right to treat them as if they were still Italian citizens. — Milwaukee Leader.

THE SHAME OF AMERICA

BY NORMAN THOMAS

"Sherman, Texas has a population of slightly more than 16,000, 95% of whom are whites. The town has two denominational colleges, 27 churches and a Y. W. C. A. with a large membership." Thus a newspaper despatch describes the "Athens" of Texas which for 14 hours was under the dominion of a mob which resorted to every form of bestial cruelty in its effort to lynch a Negro who was already in charge of officers of the law. It succeeded in burning the Negro to death and the courthouse with him. It destroyed a considerable part of the Negro quarter of the town. In no part of the civilized world but America would such a thing have been possible. It is somewhat to the credit of Texas that the Governor has put the town under martial law and that there have been actual arrests of the alleged leaders of the mob. Whether they will be convicted remains to be seen. A mob such as this, while it is raging, can only be met with force and sternness. Future mobs are likely to be discouraged by severe punishment. But the question of mobs, the crowd psychology which lies behind them, and the special cultural and economic circumstances which make them possible in America, demand investigation. What have Sherman's good citizens to say? Will they carry out the proposal of a clergyman that the Negroes be recompensed for the damage done to their property? The United States has no rightful place in any civilized community of nations unless it can stop this sort of thing."

Naturalized Italian Visiting Native Land Is Forced Into Army

PIZZUCO WAS FORCED INTO THE ITALIAN ARMY DESPITE HIS AMERICAN CITIZENSHIP

Vacation is risky! Either go to the army or else go to jail in Italy. Besides, those who go must obey in silence. The ones who open their mouths are arrested. "It's safer at home," they say.

At least the dream vacation for which Mr and Mrs. Antonio Pizzucco of New York had planned for two years was disappointing.

They had planned to pass their honeymoon in Italy. But for two years something always popped up. Finally the hour came. Last December they sailed for Italy and when they reached there everything was just as they had read in story books.

Happiness Is Brief

But their happiness did not last long. It ended suddenly. The Italian army got Pizzucco just one month after they went to the old home of his father in Sicily, near Mount Vesuvius.

While Pizzucco wore regular Italian uniforms and was treated as if he were an Italian recruit, despite the fact that he was an American citizen, his wife spent hundreds of dollars endeavoring to get him out. He could not protest, for army rules re-

quire obedience in silence. But Mrs. Pizzucco made up her mind to snatch him from the army. She spent many hours arguing with Italian officials.

Police Change Minds

"When we landed in Italy, I reported to the police and they told me that I could stay six months in the country without having to go to the army," Pizzucco states. "When I reached the home town of my father, the police told me to report to the army recruiting station. When I went there, the army captain told me that I must spend six months in service. Both my wife and I showed him our American passport. He commanded two men to take me to the station and bought me a ticket."

"I went and spent three and one-half months in the Italian army. I could not say anything. If I had, they would have arrested me. The army is very strict. I am glad to be back at home."

"It's safer at home," the Pizzuccos unite in saying.

Pizzucco is 24. His release from the Italian army was urged by the state department at Washington.—(Central Press.)

The Government by Millionaires

BY MAYOR HOAN.

This is the first time in history that the United States has been governed actually by millionaires.

"Hoover is a millionaire, the first millionaire president of the United States. Six members of his cabinet are millionaires. He has business council of millionaires. His chief ambassadors are millionaires."

We are on the eve of the breakdown, the bankruptcy of the present social system the world over. Unemployment is no longer temporary, but chronic.

Any one who actually earns his own living, be he workman, office clerk, small merchant or shop clerk, belongs within the Socialist movement. The interests of all those who live by working are identical.

If public ownership won't work, how is it that the price of stamps didn't go up and everything else did?

Intimidation is the secret of the Republican party's success in elections. Workmen are told that there will be no work unless the employers' candidate is elected. Workmen were told that unless Hoover was elected there would be no work.

The road to Socialism? Join a union. Vote Socialist. Support the co-operatives.

Stay and Live

Landlady: "And how do you feel now?"

Lodger: "Just terrible. I feel as if I were going to die."

Landlady: "Well, you can't die here; this is the living room."

MORE ENGLISH
ARTICLES ON PAGE 7.

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

Should our federation develop the young generation through separate English Conducted clubs? This will be a question of much thought and discussion at the Convention this week end. Many feel that to be the right step to take. Those of us who have been in the movement for the past decade however feel that not to be so important. It is far more important to bring the young folks within the fold of our movement under care of the trained and experienced comrades, into the already functioning clubs. A way must be devised which will be the most beneficial. Should our clubs hold two meetings per month? One in English, which would give the younger folks an opportunity to develop under the tutelage of our elderly gentlemen and the other in Slovene. That is really our best bet. Where two meetings per month prove impractical every other meeting should be held for the English speaking enthusiasts.

When we mention Judge Panken we must not fail to tell you of the banquet in his honor at the Morrison Hotel, Chicago on the Saturday preceding the picnic. Reservations should be made at once at \$2.00 per plate. Various progressive organizations are cooperating in the promotion of this banquet.

Our Ham Bone Chewers had a dandy attendance at their first May Dance last Saturday. The decorations were splendid. The music great and the general disposition very good. Now the boys are going to join the Pioneer hustlers to prepare their monstrous prize picnic of Sunday July 20th at Bergmann's Grove, North Riverside, Ill.

As you read this we will be enroute to Detroit, Michigan. Next week we may be able to tell you of some of the things of the great auto city.

Cook County Socialist Picnic will be earlier this year than ever. We hope Sunday June 8th will bring the sun out to warm the atmosphere so as to enable a big turn out at Riverview Park. We have often said that the movement is speeding on the upgrade, which in fact is revealed by the ever increasing demand for literature and organizers through the National Office. To make this picnic effective we must draw a big attendance. Judge Jacob Panken of New York City is to speak. Clarence Senior, the youthful and energetic Executive Secretary of the Party, is also due to address the picnickers.

The Cook County Delegate committee has stepped into the fight against the acceptance of the newly proposed traction franchise of Chicago. Learned men denounce it as one of the "greatest thefts" in the history of America. It is supposedly a purchase by the municipality, in reality it is a grant of a perpetual franchise to the privately owned traction com-

The People

Republican Elephant: "I stand for the people."

Democratic Donkey: "I stand for the people."

Socialist Workingman: "I am the people."

Two Irishmen, one accompanied by his wife, met on the street.

Said Pat to Mike: "Let me present my wife to ye."

"No, thank yer," replied Mike, "got one of me ows."

THE SOCIALIST PARTY AT WORK

The senior class at the city college of New York, recently voted that their political affiliation were as follows:

Socialist 164, Democrat 122, Republican 74.

Max Winter's Visit

Max Winter, of Austria, and other members of the Education Central Committee of Vienna, will arrive in New York City on July 28th. The itinerary as now outlined includes visits to Philadelphia, Washington, Chicago, Milwaukee Detroit Cleveland Niagara Falls and a return visit to New York City. At the latter place he will speak before the International Ladies Garment Workers Union and numerous other organizations.

Two New Leaflets of Importance

The national office of the Socialist Party has just printed two new leaflets—one entitled "How To End War", which states the party's position on imperialism; the other, "Labor's Politics", which clearly outlines the need of independent political action by the workers. The leaflets may be secured at the rate of 30c per 100, or \$2.50 per 1,000 from the Socialist Party of America, 2653 Washington Blvd., Chicago. Price list and samples sent upon request.

Debs: A Man Unafraind

The eagerly looked for biography of Eugene V. Debs by McAlister Coleman is now off the press and is receiving much publicity in both friendly and unfriendly papers. Orders may be sent to the Socialist Party of America 2653 Washington Blvd., Chicago. Price \$3.50.

Illinois

The members of Local Cook County have completed arrangements for their annual press picnic. It will be held in Riverview Park on Sunday, June 8th. The largest attendance in years is indicated for this picnic, many groups coming from surrounding towns.

M. V. Halushka, 2653 Washington Blvd., Chicago is acting as State Secretary of Illinois until a regular election can be held.

Kansas

State Secretary Ross Magill reports that he has been rushed with work in preparing and sending out petitions to secure the necessary signatures to place the nominees of the Socialist Party on the state ticket.

Ohio

The State Executive Committee of Ohio has issued a scathing indictment of the graft and incompetence during both the Democratic and Republican administrations which has led to the intolerable shame of sending over three hundred persons to their death in the Ohio State Penitentiary. The party calls for a special session of the state Legislature "not for the purpose of finding someone to be the scapegoat, but with the sincere determination to improve the economic conditions existing in the State, which, in itself, would stop the inflow into the State prisons."

FRENCH POPULATION

Once more the French birth rate has declined; once more the Paris newspapers are pointing with dismay to the growing populations of Germany and Italy, while demanding that their own government "do something" to encourage larger families. Once more disinterested observers are pointing out that this crusade is misdirected.

Even granting that the population of France should be larger—a matter which is open to dispute—it is a grave question whether the government could do anything to increase the birth rate. Low as it now seems by comparison with what it was in 1863, it is higher than the present rates in England and Sweden—countries which do not complain of a diminishing population. But the death rate in France is exceeded by that of no other country in northwestern Europe; and it resulted last year, in an excess of 12,564 deaths over the number of births.

Here, in the field of preventive hygiene, is a more fitting object for governmental activity. The mortality rate of all French children is alarmingly high; it could be reduced by educational measures. The mortality among illegitimate children is even greater; and it is probable that, by the encouragement of a more humane attitude toward them, enough lives could be saved to end the present excess of death—The New Republic.

BOUGHT NOMINATION

That \$252,000 which Mrs. McCormick says she personally spent in Illinois plus several thousand more spent in her behalf makes it clear enough that she owed her nomination not to any issue such as the world court but to money plus organization. It is fairly possible that she spent the money legitimately but that primaries cost so much in our great industrial states means that the dice are loaded against any real democracy. It is easier to fight the old parties on the outside on the basis of a principle and a program than to try to capture them against such battalions of dollars.

ARE YOU SATISFIED?

The easiest way for the people to acquire security against unemployment and poverty would be to flock in massive numbers to Socialist meetings, overrun Socialist papers with subscriptions, and vote all Socialist candidates into public office.

Old party officials would then help the Socialists to enact the proper measures, for they would at last be convinced that the people meant business. Voting old party tickets is another way of saying, "Please don't bother about us; we are perfectly satisfied with things as they are."

Is it any wonder, in these circumstances, that old party officials look wise and do nothing? At any rate, they do nothing, whether they look wise or not. They have a valid warrant from the voters, signed and sealed at the ballot box, to do nothing.

Another Student Pilot Runs Into Heavy Weather

